

Harmonische twist

In Interface 258 schreef ik over de innovatieve Carnaby 500 harmonische eq en toen dacht ik al: waarom is er geen stereo versie van deze eq? Cranborne had hetzelfde idee en heeft nu de Carnaby HE2 gelanceerd. Twee Carnaby eq-units in één apparaat met extra's.

door **Marnix Bosman**
marnix@interface.nl

Je kunt het je bijna niet meer voorstellen, maar ooit was er een tijd dat een opnametechnicus het in zijn audio-setup moest doen met een simpele mixer en als ie geluk had een paar eq's. Geen stapel compressors, limiters, delays, reverbs en multi-effectprocessors zoals nu, laat staan de immense hoeveelheid plugins waar we vandaag de dag uit kunnen kiezen. Zoek voor de gein eens naar een paar oude foto's van bijvoorbeeld de eerste generatie Motown studio, en je ziet naast de eenvoudige mixer slechts een paar filter/eq modules van Pultec, Langevin en Altec; en dat was het. Daar deden ze het mee, maar niettemin zijn daar toch heel goed klinkende opnamen mee gecreëerd.

Die Pultec eq's van toen zijn nog steeds relevant, maar sindsdien hebben we er een heleboel andere equalizerontwerpen bij gekregen. Dan denk ik natuurlijk aan de ontwerpen van Neve en Trident, die in de volksmond ook wel 'British eq' zijn gaan heten. Ik denk ook aan API, die aan de andere kant van de plas goed klinkende equalizers ontwikkelde, die er ook nu

nog toe doen. Inmiddels is het lijstje met namen van kwaliteits equalizers alleen maar langer geworden. Klark Teknik, Elysia, GML, Manley, Maselec, Dangerous Music of de SSL EQ uit de 4000 console; het zijn allemaal merken die een substantiële bijdrage hebben geleverd aan de eq-historie, en ik laat hier de lange lijst plugin eq's maar even buiten beschouwing; anders blijf ik bezig.

Mogelijkheden zat dus, maar eigenlijk hebben al deze eq's één ding gemeen: ze zijn in de basis allemaal hetzelfde. Uiteraard is de ene Q meer een probleemoplosser om een sisklank te reduceren of een rondzinger bij live sound te voorkomen. De andere EQ is meer een soundshaper om geluid wat meer body te geven of de focus op en bepaald frequentiegebied te leggen. Maar in de basis doen ze niks anders dan de frequentiecontour van je signaal aanpassen. De Carnaby

Harmonic EQ echter doet echt heel wat anders.

Vies of fris

Op het eerst gezicht lijkt de Carnaby HE2 een standaard 3-bands parametrische eq met daarnaast per kanaal een high cut- en low cut-filter. De HE2 heeft twee kanalen die je onafhankelijk van elkaar, in stereo mode of in mid/side mode kunt inzetten. Iedere band van de parametrische sectie beschikt over een frequentieregelaar en een boost/cut-knop, dus we hebben hier te maken met een sweep-eq. De bandbreedte van iedere band ligt vast, maar alle frequentiebanden (inclusief de high cut en low cut eq's) kun je onafhankelijk aan- en uitzetten. Wat betreft de knoppen en instelmogelijkheden is er tot nu toe dus nog niets nieuws onder de zon, maar dat wordt anders als je gaat luisteren naar de HE2.

Zodra je namelijk één van de frequentiebanden boost, versterkt je niet alleen die band maar wordt er een zekere mate van verzadiging (saturation) aan het signaal toegevoegd. Je moet dat zien als een beetje vervorming. Vervorming is normaal gesproken een vies woord, maar het gaat in dit geval over vervorming die muzikaal mooi in relatie staat tot het ingangssignaal. Dit komt doordat de vervorming bestaat uit even harmonischen, en dan klinkt het opeens heel lekker. Het is een techniek die Cranborne al eerder heeft toegepast in hun 500 Series preamp, waarin je de sound kunt variëren van clean tot warm en vol. Het heeft wel wat weg van de invloed die een mooie audiotransformator heeft, maar nu zonder trafo en volledig instelbaar en regelbaar.

De harmonische eigenschappen van deze verzadiging zijn afhankelijk van de frequentieband in kwestie, en dat betekent dat het geluid in de lage frequenties wat bredere en voller wordt en je bij de hoge tonen wat meer frisheid in de sound krijgt. Frisheid, maar dan wel zonder schel of hard te worden. De mate van verzadiging is afhankelijk van het ingangssignaal en de hoeveelheid boost die je geeft. Volgens de specs varieert de vervor-

DE CARNABY HE2 HARMONIC EQ IS EEN TOOL OM JE TOTALE MIX MEER KLEUR EN KARAKTER TE GEVEN

ming van 8% tot maar liefst 12%. Dat klinkt heel heftig maar het gaat hier zoals gezegd om even harmonischen, dus dat klinkt doorgaans muzikaal toch heel goed. Je mag de HE2 absoluut niet vergelijken met een distortion. De Carnaby HE2 Harmonic eq is een tool om je totale mix meer kleur en karakter te geven. Je kunt zelf bepalen hoever je daarin gaat.

Experimenteren

De Carnaby HE2 is echt een apparaat waar je mee moet experimenteren. Helemaal begrijpen wat hij doet, is eigenlijk ook niet zo belangrijk. Je moet er flink mee experimenteren en steeds goed blijven luisteren. Je kunt de HE2 uitstekend op losse tracks inzetten, maar persoonlijk vind ik dit echt een unit voor in een mixbus. De ingebouwde mid/side-feature is daarbij ideaal voor degene die veel stem-mixen doet. Een bijzonder leuke feature die ik nog niet heb genoemd zijn de insert-i/o's, die je bijvoorbeeld kunt gebruiken om een mastercompressor in de effectloop op te nemen. De inserts

zijn op de voorzijde te selecteren.

Als je wil weten hoe de HE2 klinkt, verwijs ik graag naar een van de vele YouTube-reviews die er inmiddels zijn. Persoonlijk vind ik de review van Thomas van Opstal (zie kader) erg goed, omdat hij zowel de mogelijkheden op mono en stereo tracks als op een complete mixbus laat horen. Opvallend is dat Thomas vooral de boost settings laat horen, en ik merkte ook zelf dat ik vooral dat deel van de mogelijkheden heb gebruikt. In Boost mode krijg je die extra verzading. In Cut mode verandert de HE2 eigenlijk opeens in een 'gewone' EQ.

Opvallend is dat de HE2 ook bij extreme settings goed blijft klinken. De HE2 is wat dat betreft heel toegankelijk. Extreme settings zijn heel verleidelijk, maar naarmate je meer hebt geëxperimenteerd zul je merken dat soms een boost van slechts een paar dB al voldoende is om wat meer presence aan een zangstem of lead-instrument te geven, of een bas wat meer body te geven.

Met de originele Cranaby 500 EQ kon je al eenvoudig een stereo setup

DE VERVORMING BESTAAT UIT EVEN HARMONISCHEN, EN DAN KLINT HET OPEENS HEEL LEKKER

creëren. Het was zelfs mogelijk een complete multichannel-mix te processen met meerdere Carnaby units in een 500 Series rack. Instellingen terughalen was er echter niet bij, en je was dus aangewezen op de aloude blocnote. Dat is gelukkig anders bij de HE2; die kun je namelijk via usb-c of ethernet koppelen aan je computer. Via de bijbehorende standalone software of plugin kun je vervolgens alle knoppen bedienen en de HE2 daarvoor perfect integreren in een daw-setup. Alle settings van de HE2 kun je zo eenvoudig in je daw-project opslaan en weer recallen.

Conclusie

De Carnaby HE2 Harmonic eq is een apparaat waarmee je bijvoorbeeld een goed klinkende drumtrack echt imposant en groots kunt maken. Maar het

is ook een unit waarmee je een zangstem van mat en inspiratieloos naar spannend en sprankelend kunt brengen, en een gitaartrack van ingetogen en clean naar vol en energiek kunt transformeren. Dit is echt een krachtige audiotool waar niet alleen de mix-engineer maar vooral ook de mastering-engineer heel vrolijk van wordt. In het begin zul je snel naar extreme settings gaan draaien, omdat het zo lekker klinkt, maar naarmate je de unit beter leert kennen zul je merken dat ook subtielere instellingen al een heel waardevolle impact kunnen geven. De Carnaby HE2 is samen met de eerder verschenen Carnaby 500 gebaseerd op een uniek concept dat echt iets toevoegt aan de rijke hoeveelheid udiotools die er in de afgelopen decennia al zijn ontwikkeld. Wat mij betreft is de HE2 zeker een blijvertje. ■

INFO • prijs: € 2.099,-
• distributie: Tone Distribution
• internet: www.cranborne-audio.com

SPECIFICATIES • stereo harmonic eq
• hi shelf range: 5-25kHz • ±12dB @-6dBu; +13dB -18dB, @+14dBu
• mid peak filter range: 200Hz-6,2kHz • ±5dB @-6dBu; +10dB -18dB +14dBu
• low shelf range: 20-420Hz • ±8.5dB @-6dBu; ±12dB @+14dBu • stereo, dual mono, ms mode • i/o's: trs-jack en xlr • inserts: trs-jack • usb-c en ethernet (zie tekst) • plugin/standalone software voor recall (zie tekst)
• afmetingen: 19"-2he • gewicht: 6kg

HET OORDEEL

+ unieke, innovatieve analoge techniek
+ geeft kleur en karakter aan je (eind)mix
+ perfect te integreren in een daw-setup
- geen minpunten

Interface.nl XTRA

video • introductie door Cranberry Audio • videotest door Thomas van Opstal
pdf • handleiding

